

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, דיווח, תחת הכותרת "נפט פרץ בדרום", על פאר הנפט הראשונה בישראל, באר חליץ (חוליקאת), שעוררה תיקוות רבות לגילוי מאגרי-נפט בארץ. כתבת השער - "נוער זהב יורד לערבה" - תיארה טיול של נוער תל-אביבי לערבה הרחוקה. תחת הכותרת "מטה יריות כסיבוב מירון" דווח על התקפה של מסתננים על אוטובוס כסיבוב מירון, כדרך לצפת, שבמהלכה נהרגו שני אנשים. כתבת-רקע מקיפה, תחת הכותרת "ברם ואש פרץ נפלי", תיארה את נפילתו של הרודן הארגנטיני, את הרחפתו כמס השילטון ואת יציאת גלותו. מדור הקולנוע דיווח על הפרט

מוות בסיבוב מירון * נפט בחליץ (חוליקאת) * ממשלה

במשבח קטן * היהודים החשובים ביותר בעולם

"העולם הזה" 937 תאריך: 29.9.1955

אולם מולה של הפועל כפריסבא בגד בשבת האחרונה והיא נוצחה 4:3. אותה שבת האירה פנים רק לאחת משתי קבוצות הכדורגל באסי-המושבות. היתה זו קבוצת הפועל פתח-תיקוה. שהחזירה 13 שערים לעומת שניים של הפועל בלפוריה. על מיגרש מכבי הסמוך נוצחה קבוצת מכבי פתח-תיקוה עליידי מכבי נתניה 1:0. נותרו עוד שלושה שבועות לסיום הליגה. מכבי תל-אביב והפועל פתח-תיקוה צועדות בראש במספר נקודות שווה (34). סימן השאלה הגדול סביב תעלומת הליגה עומד להיפתר בעתיד הקרוב ביותר.

העם

הקרב על חוליקאת

באחד מלילות אוקטובר 1948 פרצו חיילי צה"ל לעמדות המטה המצרי בחוליקאת. למחרת בבוקר, עם עלות השחר, ראו למות זווה עשרות רבות של הרוגים. בני שני העמים. החיילים ראו עוד משהו: הקרב, על גבעה ליד ואדי בשולי הכפר. שלד ברזל תמיר שהתנשא בקרבת שדה היה זה מיגדל-קידוח של חברת-נפט בריי טית.

תמונה זו חזרה השבוע. שוב היו מוטלות גופות על אדמת הארץ, כשהותקף האוטרך בוס ליד מירון. שוב נעו חיילים - באיזור המפרוז של ניצנה. ושוב היתה חוליקאת מרכז החדשות.

לא היתה זאת ידיעת-קרב, אם כי משי מעותה יכולה להיות חשובה מקרבות רבים. מאדמת חוליקאת פרץ טילון שחור, סמיך ומסריח, וקולו הגבוה והאופייני של שר הפיתוח, דוב יוסף, בישר למאות האלפים נפט נמצא בישראל.

במרחב

ממשלת פלסטיק

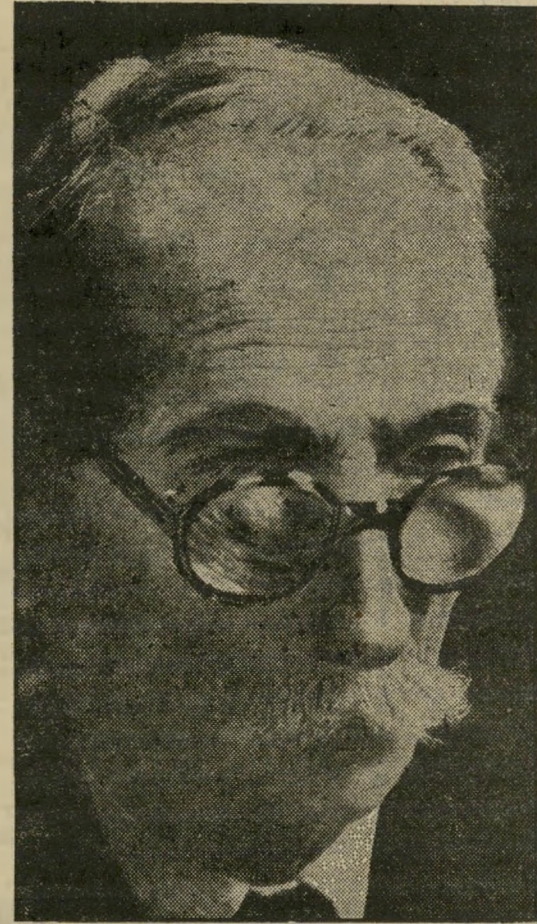
בשנת 1919 ערכו חי קומוניסטים הפיכה ב- באזוריה שבגרמניה, ו- קבעו את מיכין כבירת הרפובליקה הסובייטית הבאזורית. ארגס טור לר, ראש המהפכה, ני- כנס לארמון המלכות הכבוש, עבר מחדר ל- חדר, חיפש אחר מקום מתאים לשכן בו את מישרר ראש-הממשלה, ובחר לבסוף בחדר ה- אמבטיה. כעבור 30 שנה בדיוק קבע ראש- ממשלה אחר את מיש- רדו במקום דומה: מי- טבח של דירה קאהי- רית לא חדשה ביותר. האיש: אחמד חילאמי באשא, ראש ממשלת פלסטין בגולה. אולם שלא כארגוסט סולר, בחר חילאמי במיטבח מאונס, ולא מסיבות אי- דיאלוגיות-מהפכניות. כיום מהווה חילאמי, מנהל הבנק העברי ל- שעבר, השליט הרשמי של פלסטין. ממשלת אחמד חילאמי קמה ל- תחיה במחצית השניה של 1949. היא הוקמה עליידי המצרים כצעד הפגנתי נגד כוונותיו של המלך עבדאללה ל- ספח את חלקי ארץ- ישראל שלא נכבשו עליידי צה"ל והיו מוח- זקים, עם תום הקרבות.

בידי הלגיון הערבי. המצרים, אויבו כי עבדאללה, ידיד האנגלים, התנגדו וטענו כי פלסטין חייבת להישאר מדינה ערבית עצמ- אית, אפילו אם חלקים גדולים ממנה נכבשו - זמנית, כפי שקיוו - עליידי ישראל. ממשלת פלסטין בנולה באה להמחיש תבי- עה זו. יתר חמש המדינות הערביות, חברות הליגה הערבית, תמכו בעמדה המצרית והכירו הכרה דה-יורה בממשלה החדשה. הליגה הערבית אף קבעה תקציב מיוחד לממשלה החדשה.

עבדאללה איים לפרוש מן הליגה ולהדוף בכוח כל ניסיון להפריד בין ממלכתו העבריידינית לבין אזורי הסיפוח המע- רביים. כעבור כמה חודשים נרצה בכואו להתפלל במיסגד עומר, בעיר-העתיקה, ירושלים.

הצורך ההיסטורי בממשלת פלסטין חלף, אך ראש-הממשלה לא ידע זאת עדיין. הוא המשיך בפעילויותיו הממשלתיות. בעייתה הראשונה של הממשלה היתה: היכן לשכון. הודות להתערבות הממשלה המצרית הסכים מועדון האחווה הערבית להשאיל זמנית את אחד מהדריי לממשלת חילאמי.

הליגה משכחת וכוננת. הליגה הערבית שילמה משכורות נדיבות לחילאמי ולשבעת שרי ממשלתו. מחלקת הדרכונים של הממשלה הנפיקה תוך חודשים מעטים 11,400 תעודות-מס. כל מדינות ערב, מלבד ממלכת ירדן, הכירו בדרכונים. פליטים ערביים, תושבי רצועת עזה, מילאו

ראש-ממשלת פלסטין חילמי חמישה פקידים ומכונת-כתיבה במיטבח

את המיטבח והמיסדרון הצר. ביקשו עזרה כספית או המלצת ממשלתם בפני השיל- טונות המצריים. עד שבעלי המועדון, בו שכנה הממשלה, דרשו מן הממשלה הגולה לפנות את המועדון.

שוב אצו נכבדים מצריים לעזרת ממשלת פלסטין. הם הסבירו למנהלי המועדון כי לא יהיה זה נאה לגרש את ממשלת פלסטין מלב קאהיר, אחרי שהישראלים גרשוה מעל אדמתה. מנהלי המועדון נאותו ל- פשרה: אחמד חילאמי, שריו ופקידיו עברו למיטבח שעל גג הבית.

כעבור שנה החליטה הליגה הערבית כי שוב לא כדאי להוציא אלפי לירות לקיום ממשלת פלסטין. מדינאיה המשיכו אמנם להישבע לנקמה בישראל, והשוו את קומץ יושבי המיטבח למנהיגי צרפת החופשית שישבו באנגליה עד לגירוש הכובש הנאצי מארצם. "עוד יבוא היום וממשלת פלסטין תמשול על כל מולדתה המשוסעת," הבטיח חגיגית מזכיר הליגה הערבית, ולמחרת קיצץ בתקציב הממשלה הגולה. רק אחמד חילאמי המשיך לקבל את משכורתו.

שאר חברי הממשלה התפורזו. אמין עקל שרי-החקלאות, הפך פקיד מנגנון הליגה הערבית. ד"ר פאוזי פריג' פתח מרפאה בקאהיר. ראג'ה אלי-חסייני, שרי-ההגנה, נתמנה ליועץ בערב הסעודית. מישל אבקרוס, שרי-האוצר, נתמנה כמרצה לכל- כלה באוניברסיטה האמריקאית בבירות. ג'וזף סהיון, שרי-הסברה, הפך רוקח ב- קאהיר. עלי חסנה, שרי-המישפטים, עבר לשירות האויב ונתמנה נציג משרד-הפנים הירדני בירושלים העתיקה. אנוואר נוסייבה, מזכיר הממשלה, נתמנה שרי-ההגנה בממ- לכת ירדן*.

במיטבח הקטן נשארו לרשות ראש- הממשלה חסרי-הממשלה חמישה פקידים ומכונת-כתיבה אחת.

כדורגל

דיווח מהליגה

אלפים צחקו ובכו במגרש מכבי יפו. היה זה יום גדול לקבוצה היפואית ש- הצליחה לגבור על הכוח בשיעור 4:5 ולנקום את הפסדם בסיבוב הראשון.

לא פחות מותח היה הדור-קרב העירוני בתל-אביב, בין היריבות הוותיקות מכבי והפועל. יחס הלימורים היה גבוה הפעם לזכות מכבי. ואמנם אחרי שלושים ושבע דקות הובילו המכבים, בניצוחו של יוס'ה מירמוביץ, ב-0:2. שחקני הפועל לא נואשו, הם ידעו כי אנשי מכבי סובלים מתסביך כרוני בשעת משחק עמם, ניצלו זאת נאה. החדירו שני שערים לרשת מכבי מרגלי רחביה רזונבאום.

קבוצת מכבי אחרת, מחיפה, לא סבלה בשבת האחרונה מ"תסביך הפועל". בתח- רות הדרכי בין מכבי והפועל חיפה, ניצחו שחקני מכבי לאחר מישחק קל 1:4.

הפועל רמת-גן והפועל כפריסבא מודני- בות שתיכן בתחתית הטבלה. כל נקודה לגבי השתים היא בחינת אוויר לנשימה.

* נוסייבה, המתגורר בירושלים, משמש יו"ר הנהלת חברת-ההשמל הירדנית, שהיא אחד ממוקדי-הכוח העיקריים של הפלס- טינים בירושלים.

הווי

כיוון אחד

בירושלים, נסע נהג אוטובוס אחורה, אילץ מונית לנסוע אחורה, שאילצה מכר- נית-משא לנסוע אחורה, שהפילה ארצה רוכב אופניים.

דבש ועוקץ

בקיבוץ גן-שמואל, כאשר נתבע הכוורן להסכים לבחירתו כמרכז עבודת-הבניין, התנגד המועמד, צעק באסיפת חברים: "מה אתם חושבים, שכל השנים ליקקתי דבש?"

דגים במים עכורים

בקיבוץ משאבי-שדה, נדהמו כמה חברים שעבדו בהשקאת המסעים, בהיווכחם שכמה מן הדגים שגודלו באגם-תל-ירוחם הצליחו להסתנן מבעד לצניורות המים ולקפוץ מ- בעד לממטרות הפועלות בין העצים.

יש להחשב

כחיפה, לאחר שהמטרה עצרה נער בן 12 החשוד בביצוע שורה ארוכה של גני- בות-כיס, טען הנער להגנתו כי הינו ה- מפרנס היחיד של המשפחה וכי מעצר ממושך ישלול ממנה כל אפשרות קיום.

אנשים

● ברשימת מאה האישים החשובים ב- עולם, המתפרסמת השבוע בשבועון האמרי- קאי לוק, נמצאים שני ישראלים: דויד בן- גוריון ופרופסור מארטין ביבר. מספר היהודים ברשימה זו מגיע ל-15, ובתוכם לאזאר קאגאניביץ', סגן ראש ממשלת ברית-המועצות; ד"ר זלמן זוקסמן, אחד מממציאי הפניצילין; פייר מאנרס פראנס, ראש ממשלת צרפת לשעבר, ארתור זויצברגר, המוציא לאור של הניו-יורק טיימס, גנראל דיוויד סאר- נוף, מנהל חברת ארקוויאו וד"ר יונה סאלק, ממציא התרכיב נגד שיתוק- ילדים. ● בראות ח"כ הרות אליעזר שושטק את גובר הסוכנות היהודית גיורא יוספטה, שרוה מאוד בשנה האחרונה: "ככל שתקציב הסוכנות מת- נפח - הגובר מצטמק!" ● שרי-הפיתוח בדברי תגובתו על גילוי הנפט בקידוח חלק: "סוף-סוף קידוח אחד שלא הסתיים בקדחת" ● בעל הוצאת הספרים צוהר, גילוי לוי, שהוא מבעלי דפוס מל"ג, אמר כי "אילו הייתי קורא כל מה שהד- פסתי, כבר הייתי היום פרופסור באוני- ברסיטה!"